C/2025/639

2025.2.10.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2025. január 21.)

Ciprus nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról

(C/2025/639)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikkére,

tekintettel az (EU) 2024/1263 rendeletre és különösen annak 17. cikkére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

mivel:

ÁLTALÁNOS MEGFONTOLÁSOK

(1) Az uniós gazdasági kormányzás megreformált kerete 2024. április 30-án hatályba lépett. A gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]), a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásáról szóló, módosított 1467/97/EK rendelet ([2]) és a tagállamok költségvetési keretrendszeréről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelv ([3]) együttesen a megreformált uniós gazdasági kormányzási keret gerincét képezi. Az új keret célja, hogy reformok és beruházások révén előmozdítsa a rendezett és fenntartható államháztartást, a fenntartható és inkluzív növekedést, valamint a rezilienciát, továbbá megelőzze a túlzott költségvetési hiányt. Emellett előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, valamint hatékonyabbá és következetesebbé teszi a szabályok végrehajtását.

(2) Az új gazdasági kormányzási keret középpontjában a tagállamok által a Tanácsnak és a Bizottságnak benyújtott nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek állnak. A terveknek két célkitűzést kell teljesíteniük: i. biztosítaniuk kell többek között, hogy az államadósság a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályán álljon, vagy prudens szinten maradjon, a költségvetési hiány pedig középtávon a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá csökkenjen és e szint alatt maradjon, valamint ii. biztosítaniuk kell az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra reagáló, illetve az EU közös prioritásainak érvényesülését elősegítő reformok és beruházások megvalósítását. E célból minden tervnek ismertetnie kell egy, a nettó kiadási ([4]) pályára vonatkozó középtávú kötelezettségvállalást, amely tényleges költségvetési korlátot állapít meg a terv időtartamára, azaz (a tagállam rendes jogalkotási ciklusától függően) egy négy- vagy ötéves időszakra. Emellett a tervben ki kell fejteni, hogy a tagállam miként fogja biztosítani az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban (ideértve adott esetben a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében megfogalmazott ajánlásokat is) – azonosított fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások megvalósítását, továbbá hogy a tagállam miként fogja elősegíteni a közös uniós prioritások megvalósulását. A költségvetési kiigazítás négyéves időszakra szól, amely legfeljebb három évvel meghosszabbítható, ha a tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások végrehajtása mellett.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) A Tanács (EU) 2024/1264 rendelete (2024. április 29.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (HL L, 2024/1264, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) A Tanács (EU) 2024/1265 irányelve (2024. április 29.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Nettó kiadások alatt az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkében meghatározottak szerint i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós programokra fordított, teljes mértékben uniós alapokból származó bevételekből fedezett kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadások értendők.

(3) A Bizottságnak a terv benyújtását követően értékelnie kell, hogy az megfelel-e az (EU) 2024/1263 rendeletben foglalt követelményeknek.

(4) Ezt követően a Tanácsnak a Bizottság ajánlása alapján ajánlást kell elfogadnia, amelyben meghatározza az érintett tagállam nettó kiadási pályáját, és adott esetben jóváhagyja a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reform- és beruházási kötelezettségvállalásokat.

A CIPRUS NEMZETI KÖZÉPTÁVÚ KÖLTSÉGVETÉSI-STRUKTURÁLIS TERVÉVEL KAPCSOLATOS MEGFONTOLÁSOK

(5) Ciprus 2024. október 15-én benyújtotta nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét a Tanácsnak és a Bizottságnak. A benyújtásra azt követően került sor, hogy Ciprus és a Bizottság a tagállam által szolgáltatott indokokra tekintettel megállapodott az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikkében meghatározott határidő meghosszabbításáról. Ciprus 2024. november 15-én kiegészítést nyújtott be a nettó kiadások növekedési pályájának felülvizsgálata céljából, hogy az tükrözze a legfrissebb adatokat. Erre a felülvizsgálatra egy olyan jelentős tranzakció statisztikai nyilvántartásba vételének változása miatt volt szükség, amely a terv benyújtását követően vált elérhetővé, és amely jelentős hatást gyakorolt a 2023. évi kiadási szintre, valamint következésképpen a 2024-re és a 2025–2028-as kiigazítási időszakra tervezett kiadásnövekedési rátákra és szintekre.

A terv benyújtását megelőző eljárás

(6) A Bizottság azzal a céllal, hogy keretet biztosítson a nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek benyújtásához vezető párbeszédhez, 2024. június 21-én az (EU) 2024/1263 rendelet 9. cikkének megfelelően megküldte Ciprusnak a referenciapályát ([5]). A Bizottság a referenciapályát 2024. október 15-én közzé is tette ([6]). A referenciapálya kockázatalapú, és biztosítja, hogy az államadósság a költségvetési kiigazítási időszak végére – a kiigazítási időszakon túli további költségvetési intézkedések nélkül – középtávon megalapozottan csökkenő pályán legyen vagy prudens szinten maradjon, továbbá hogy a költségvetési hiány a kiigazítási időszakban a GDP 3 %-a alá csökkenjen, és középtávon e referenciaérték alatt maradjon. Középtáv alatt a kiigazítási időszak végét követő tízéves időszak értendő. Az (EU) 2024/1263 rendelet 7. és 8. cikkének megfelelően a referenciapálya összhangban van az államadósság-fenntarthatósági védintézkedéssel és a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel is. Ciprus referenciapályája szerint – a Bizottságnak a 2024. júniusban továbbított előzetes iránymutatás alapjául szolgáló feltételezései alapján, és négyéves kiigazítási időszakkal számolva – a nettó kiadások növekedése nem haladhatja meg az 1. táblázatban szereplő értékeket. Ez a kiigazítási időszak (2025–2028) során a nettó kiadások 4,9 %-os átlagos növekedésének felel meg.

1. táblázat: A Bizottság által Ciprus részére 2024. június 21-én eljuttatott referenciapálya

	2025	2026	2027	2028	2025–2028-as átlag
A nettó kiadások maximális növekedése (éves, %)	5,9	5,0	4,5	4,3	4,9

Forrás: a Bizottság számításai.

(7) Ciprus és a Bizottság az (EU) 2024/1263 rendelet 12. cikkével összhangban 2024 júliusától szeptemberéig szakértői szintű párbeszédet folytatott. A párbeszéd a Ciprus által megcélzott nettó kiadási pályára és az annak alapjául szolgáló makrogazdasági feltételezésekre összpontosított, különös tekintettel a potenciális kibocsátásra és kibocsátási résre. Emellett technikai párbeszéd során vizsgálták az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra, valamint a méltányos zöld és digitális átállással, a társadalmi és gazdasági rezilienciával, az energiabiztonsággal és a védelmi képességek kiépítésével kapcsolatos közös uniós prioritásokra reagáló reformok és beruházások tervezett megvalósítását.

([5]) A tagállamoknak és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak továbbított előzetes iránymutatás egyaránt tartalmazza a meghosszabbítás nélküli (négyéves) és a meghosszabbított (hétéves) kiigazítási időszakra vonatkozó referenciapályát. Tartalmazza továbbá az Európai Bizottság középtávú államadósság-előrejelzési keretében alkalmazott főbb kezdeti feltételeket és alapul szolgáló feltételezéseket. A referenciapálya kiszámításához az Európai Bizottság a 2023. évi adósságfenntarthatósági figyelőjében (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) leírt módszertant alkalmazta. Az alapot az Európai Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése és annak 2033-ig terjedő középtávú meghosszabbítása képezte, a hosszú távú GDP-növekedés és a népességelöregedéssel kapcsolatos költségek pedig összhangban vannak az Európai Bizottság és a Tanács által közösen kiadott, az idősödésről szóló 2024. évi jelentéssel (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/20a00b2c-4847-446b-a103-192958a1e11a_en?filename=Commission_prior_guidance-cyprus_en.pdf.

(8) A Ciprus által a tervében szolgáltatott információk szerint az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírt átmeneti rendelkezéseknek megfelelően a terv benyújtását megelőzően nem került sor az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkének (3) bekezdésében előirányzott konzultációs folyamatra a releváns nemzeti érdekelt felekkel (köztük a szociális partnerekkel). A terv szerint Ciprus helyreállítási és rezilienciaépítési tervének elkészítése keretében már sor került a legfőbb reformokról és beruházásokról a szociális partnerekkel és a civil társadalommal folytatott konzultációra.

(9) A ciprusi költségvetési tanács a 2025. évi költségvetési folyamat keretében véleményt nyilvánított a 2025. évi költségvetési tervezet és a 2025–2027-es középtávú költségvetési keret alapjául szolgáló makrogazdasági előrejelzésről és makrogazdasági feltételezésekről. A Tanács úgy ítéli meg, hogy a feltételezések megalapozottak és a nettó elsődleges kiadások növekedése megfelel a Ciprust az új uniós gazdasági kormányzási keret szerint terhelő kötelezettségeknek.

Egyéb kapcsolódó eljárások

(10) Ciprus 2024. október 15-én benyújtotta a 2025-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatát. A Bizottság 2024. november 26-án véleményt fogadott el erről a költségvetésiterv-javaslatról ([7]).

(11) A Bizottság 2024. június 19-én megállapította, hogy Ciprus esetében makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Ciprusnak különösen a magán-, az állam- és a külső adóssággal kapcsolatos sebezhetőségekkel kell szembenéznie, amelyek összességében csökkentek, de továbbra is relevánsak, miközben a jelentős folyófizetésimérleg-hiány tovább nőtt.

(12) A Tanács 2024. október 21-én az európai szemeszter keretében több országspecifikus ajánlást intézett Ciprushoz ([8]).

A TERV ÖSSZEFOGLALÁSA ÉS A BIZOTTSÁG ÁLTALI ÉRTÉKELÉSE

(13) Az (EU) 2024/1263 rendelet 16. cikkével összhangban a Bizottság értékelte a tervet, a következőképpen:

Kontextus: makrogazdasági és költségvetési helyzet és kilátások

(14) Cipruson a gazdasági tevékenység 2023-ban 2,6 %-kal nőtt, ami a belföldi keresletnek, különösen a reálbérek emelkedése által támogatott magánfogyasztásnak tudható be. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint a gazdaság 2024-ben várhatóan 3,6 %-kal fog növekedni a beruházásoknak és az erőteljes exportnak köszönhetően, különösen az idegenforgalom, valamint az IKT- és a hajózási szolgáltatási ágazat miatt. A háztartások kiadásai várhatóan szintén hozzájárulnak a növekedéshez, bár lassabb ütemben. 2025-ben és 2026-ban a reál-GDP növekedése várhatóan továbbra is dinamikus marad (2,8 %-os, illetve 2,5 %-os szinten), amelyet hasonló tényezők támasztanak alá. A potenciális-GDP-növekedés ugyanezen években várhatóan stabil marad, amit a tőkeintenzitás növekedése és a kedvező munkaerőpiaci dinamika vezérel. A munkanélküliségi ráta 2023-ban 5,9 % volt, és a Bizottság előrejelzése szerint 2024-ben 4,9 %-ra, 2025-ben 4,7 %-ra, 2026-ban pedig 4,5 %-ra fog csökkenni. Az infláció (GDP-deflátor növekedése) az előrejelzések szerint a 2023. évi 3,8 %-ról 2024-re csak enyhén, 3,5 %-ra csökken, majd 2025-ben 2,3 %, 2026-ban pedig 2,2 % lesz.

(15) A költségvetési helyzet alakulását illetően Ciprus 2023. évi költségvetési többlete a GDP 2,0 %-ának felelt meg. A mutató értéke az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint 2024-ben a GDP 3,5 %-a lesz, majd 2025-ben a GDP 2,7 %-ára csökken és 2026-ban – változatlan szakpolitikát feltételezve – 2,7 %-on marad. A Bizottság 2024. őszi előrejelzése tartalmazza Ciprus 2025. évi költségvetési tervezetét, amelyet a kormány 2024 októberében fogadott el, a nemzeti parlament pedig várhatóan 2024 decemberében szavaz róla. Az államadósság 2023 végén a GDP 73,6 %-át tette ki. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint az adósságráta 2024 végére várhatóan a GDP 66,4 %-ára csökken. A mutató értéke az előrejelzés szerint 2025 végére a GDP 61,4 %-ára, 2026 végére pedig a GDP 56,7 %-ára csökken. Költségvetési előrejelzésében a Bizottság a középtávú tervekben szereplő kötelezettségvállalások közül csak azokat veszi figyelembe, amelyeket hitelt érdemlően bejelentett és kellő részletességgel meghatározott konkrét szakpolitikai intézkedések támasztanak alá.

A tervben szereplő nettó kiadási pálya és főbb makrogazdasági feltételezések

(16) Ciprus nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terve a 2025–2028-as időszakra vonatkozik, és négy évre szóló költségvetési kiigazítást irányoz elő.

(17) A terv az (EU) 2024/1263 rendelet 13. cikkében előírt összes információt tartalmazza.

([7]) A Bizottság véleménye Ciprus költségvetésiterv-javaslatáról, 2024.11.26., C(2024)9050 final.
([8]) A Tanács 2024. október 21-i ajánlása Ciprus gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról.

(18) Ciprus a tervben kötelezettséget vállal a 2. táblázatban feltüntetett nettó kiadási pálya követésére, ami 2025-től 2028-ig a nettó kiadások évi 5,2 %-os átlagos növekedését jelenti. A Bizottság által 2024. június 21-én megküldött referenciapályához képest a terv a kiigazítási időszakban (2025–2028) a nettó kiadások magasabb átlagos növekedését irányozza elő. A terv azt feltételezi, hogy a potenciális-GDP-növekedés a 2024. évi 3,9 %-ról 2028-ra fokozatosan 3,1 %-ra csökken. Emellett a terv arra számít, hogy a GDP-deflátor növekedési rátája 2024-ben magas marad, főként az előre jelzett magas államháztartási deflátor miatt, amely az automatikus indexálási mechanizmus várható teljes körű végrehajtását tükrözi. A következő években a GDP-deflátor várhatóan fokozatosan közelít majd a 2 %-hoz.

2. táblázat: A Ciprus tervében szereplő nettó kiadási pálya és főbb feltételezések

	2024	2025	2026	2027	2028	Átlag a terv érvényességi időszakában (2025–2028)
A nettó kiadások növekedése (éves, %)	2,7	6,0	5,0	5,4	4,3	5,2
A nettó kiadások növekedése (kumulálva, a 2023-as bázisévtől, %)	2,7	8,9	14,3	20,5	25,7	n.a.
Potenciális-GDP-növekedés (%)	3,9	3,6	3,3	3,3	3,1	3,3
Infláció (GDP-deflátor növekedése) (%)	3,8	2,4	2,0	2,0	2,0	2,1

Forrás: Ciprus középtávú költségvetési-strukturális terve és a Bizottság számításai.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államadósságra gyakorolt hatásai

(19) Ha a tervben vállalt nettó kiadási pálya és az alapul szolgáló feltételezések megvalósulnak, az államadósság a terv szerint a 2024. évi 66 %-ról a kiigazítási időszak végére (2028) fokozatosan a GDP 47,4 %-ára csökkenne, amint az a következő táblázatban is szerepel. Az adósságráta az előrejelzések szerint a kiigazítási időszakban, 2028-ig a GDP közel 19 százalékpontjával csökkenne. A kiigazítást követően, középtávon (azaz 2038-ig) az államadósság-ráta a terv szerint tovább csökkenne, és 2038-ra elérné a GDP 27,9 %-át ([9]).

3. táblázat: Az államadósság és az államháztartási egyenleg alakulása Ciprus tervében

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Államadósság (a GDP %-ában)	77,4	68,9	64,2	58,8	53,3	47,4	27,9
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	3,3	3,9	2,7	2,6	2,1	2,1	0,8

Forrás: Ciprus középtávú költségvetési-strukturális terve

A terv és annak kiegészítése értelmében tehát az államadósság 2026 végére a Szerződésben a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték alá kerülne. Ez a terv feltételezései alapján megalapozott, és az Európai Bizottság adósságfenntarthatósági elemzése keretében elvégzett valamennyi determinisztikus stresszteszt szerint az adósság

([9]) A tervet 2024. október 15-én nyújtották be, de az – a kiegészítés révén – figyelembe veszi az állam által az új köztisztviselői nyugdíjrendszerbe befizetett 360 millió EUR statisztikai kezelésének változását, amelyre 2024. október 22-én került sor, mivel az jelentős hatást gyakorolt a nettó kiadások növekedési pályájára.

2038-ra a GDP 60 %-a alatt lesz. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének a) pontjában és 16. cikkének (2) bekezdésében az államadósságra vonatkozóan előírt követelménynek.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalásoknak az államháztartási egyenlegre gyakorolt hatásai

(20) A tervben foglalt nettó kiadási pálya és feltételezések alapján a GDP-arányos költségvetési többlet 2025-ben a GDP 2,7 %-a, 2026-ban 2,6 %-a, 2027-ben és 2028-ban pedig 2,1 %-a lenne. A terv értelmében tehát az államháztartási egyenleg a kiigazítási időszak végén (2028) nem lépné túl a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. Emellett a kiigazítási időszakot követő tíz évben (azaz 2038-ig) a költségvetési hiány nem lépné túl a GDP 3 %-át. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének b) pontjában és 16. cikkének (2) bekezdésében a költségvetési hiányra vonatkozóan előírt követelménynek.

A terv összhangja a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel

(21) Ha a tervben foglalt feltételezések és kötelezettségvállalások megvalósulnak, a strukturális hiány a kiigazítási időszakban mindvégig a GDP 1,5 %-a alatt maradna. Ezért a terv szakpolitikai kötelezettségvállalásai és makrogazdasági feltételezései alapján az (EU) 2024/1263 rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében említett közös rezilienciacélú mozgásteret továbbra is tiszteletben kell tartani, így nincs szükség a strukturális elsődleges egyenlegnek az (EU) 2024/1263 rendelet 8. cikkének (2) bekezdésében említett további javítására.

A terv összhangja az adósságfenntarthatósági védintézkedéssel

(22) Az (EU) 2024/1263 rendelet 7. cikkével összhangban, mivel a terv szerint az államadósság 2024-ben és 2025-ben a GDP 60 %-a és 90 %-a között lesz, az adósságrátának évente átlagosan legalább 0,5 százalékponttal kell csökkennie mindaddig, amíg 60 % alá nem csökken. Az átlagos csökkenés a 2024–2026 időszakra vonatkozóan kerül kiszámításra, és 5,1 százalékpontnak felel meg (lásd a 3. táblázatot). Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya összhangban van az adósságfenntarthatósági védintézkedéssel.

A tervben foglalt makrogazdasági feltételezések

(23) A terv alapját képező feltételezések eltérnek a Bizottság által 2024. június 21-én Ciprusnak továbbított feltételezésektől. A terv konkrétan hat változó esetében alkalmaz különböző feltételezéseket, így például a strukturális elsődleges egyenleg 2024-es kiindulási pontját, a bevételek GDP-hez viszonyított rugalmasságát és a növekedési feltételezéseket (a reál- és a potenciális növekedést, valamint a kibocsátási rés bezárulását) illetően. Az alábbiakban bemutatásra kerül a feltételezések közötti különbségek értékelése. Alább felsoroljuk a feltételezések közötti, a nettó kiadások átlagos növekedésére a legjelentősebb hatást gyakorló különbségeket, az egyes feltételezések külön-külön történő értékelésével együtt.

— A kiindulópont kedvezőbb, mivel a tervben szereplő 2024. évi strukturális elsődleges egyenleg jelentősen magasabb, mint ahogyan az a Bizottság feltételezéseiben szerepel. A terv naprakészebb adatokat használ, és 2024-re a GDP 4,2 %-ának megfelelő strukturális elsődleges többletet vetít előre, szemben az előzetes iránymutatásban előre jelzett 3,5 %-os GDP-arányos többlettel. Ez a költségvetési eredményre vonatkozó adatokon alapuló, a vártnál jelentősen magasabb adóbevételeknek tudható be. Következésképpen ez a feltételezés kellően megalapozottnak tekinthető.

— A terv szerint a bevételek GDP-hez viszonyított rugalmassága eltér a bizottsági adattól, ami a potenciális GDP-hez képest az egységnyi strukturális bevétel rugalmasságát feltételezi. A tervben szereplő, a GDP százalékában kifejezett alacsonyabb bevétel óvatosabb feltételezést követ, amely szerint a bevételek az árak és a jövedelmek alakulásával összhangban növekednek. A terv továbbá nem feltételez további bevételt a hátralékos adóügyek rendezéséből és az adóigazgatás esetleges javulásából. Következésképpen ez a feltételezés kellően megalapozottnak tekinthető. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben alacsonyabb legyen a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során.

— A terv azt feltételezi, hogy a reál-GDP növekedése a 2024-re becsült 3,7 %-ról 2025-ben 3,1 %-ra mérséklődik, majd azt követően gyorsul, és 2027-ben 3,3 %-on éri el a csúcsot. A Bizottság előzetes iránymutatása alacsonyabb növekedést vetít előre: e szerint a 2024-es 2,8 %-ról 2025-ben 3,0 %-ra nő, ahol tetőzik, majd 2027-ig fokozatosan 1,5 %-ra mérséklődik. Összességében a tervben feltételezett reál-GDP-növekedési profil kedvezőbb, mint a Bizottságnak a kiigazítási időszakra vonatkozó feltételezése. Emellett változékonyabb profilt is

mutat. A kiigazítási időszakon túl a terv a Bizottság előzetes iránymutatásához hasonló profilt feltételez. A terv feltételezi, hogy a potenciális-GDP-növekedés a kiigazítási időszak alatt 3 % felett marad, ami magasabb, mint a Bizottság előzetes iránymutatásában feltételezett 2 %-os átlagos potenciális növekedés. Emellett a terv nem igazodik ahhoz a feltételezéshez, hogy a potenciális növekedési pálya 2028-ig bezárja a kibocsátási rést, ami nem áll összhangban az adósságfenntarthatósági elemzési kerettel.

A feltételezések fennmaradó eltérései nem gyakorolnak lényeges hatást a nettó kiadások átlagos növekedésére a Bizottság feltételezéseihez képest. Összességében a feltételezések közötti különbségek együttesen a nettó kiadásoknak a referenciakövetelménynél magasabb átlagos növekedését eredményezhetik, anélkül, hogy ez befolyásolná azt, hogy a terv megfeleljen az (EU) 2024/1263 rendelet követelményének. Ciprus azonban az Európai Bizottság által 2024. június 21-én továbbított referenciapályával összhangban lévő kiadási pálya mellett döntött, amelyet csak egy jelentős tranzakció – az állam által az új köztisztviselői nyugdíjrendszerbe befizetett összeg – statisztikai kezelésében bekövetkezett változás hatása miatt igazítottak ki. Ez olyan átlagos nettó kiadásnövekedést eredményezett, amely a 2024-es új kiindulópont miatt mintegy 0,3 százalékponttal magasabb, mint a Bizottság referenciapályája. A Bizottság az ezen ajánlásnak való megfelelés jövőbeli értékelése során figyelembe fogja venni a terv feltételezéseinek fenti értékelését.

A terv szerinti költségvetési stratégia

(24) A tervben foglalt indikatív költségvetési stratégia szerint a nettó kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalásokat főként a meglévő szakpolitikai intézkedések révén fogják végrehajtani. A terv figyelembe veszi az elfogadott bevételi és kiadási intézkedések – például a közszektor 2024-ben jóváhagyott béremelései, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások lakhatási szükségleteit támogató intézkedések, az adókulcs-csökkentések fokozatos kivezetése és a személyijövedelemadó-sávok indexálásának elmaradása – hatását. A terv nem feltételez további bevételt a hátralékos adóügyekből, amelyek az elmúlt évek fejleményeivel összhangban továbbra is pozitívan járulhatnak hozzá a bevételek növekedéséhez. A terv kiemeli, hogy a kitűzött célokat további költségvetési intézkedések nélkül is el lehet érni. A 2025-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslat megerősíti ezt az álláspontot, valamint azt is, hogy a 2025-re vonatkozó nettó kiadási kötelezettségvállalás további költségvetési intézkedések nélkül fog teljesülni ([10]).

A tervben szereplő azon tervezett reformok és beruházások, amelyek az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra való reagálást és az Unió közös prioritásainak megvalósítását célozzák

(25) A terv ismerteti az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban, köztük a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárással kapcsolatos ajánlásokban – azonosított fő kihívások kezelésére, valamint az EU közös prioritásainak érvényesítésére irányuló reformokkal és beruházásokkal kapcsolatos szakpolitikai szándékokat. A terv magában foglal egy közel 50, az EU közös prioritásaira irányuló reformot és beruházást tartalmazó átfogó listát, amelyek közül 26-hoz a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, 24-hez pedig a kohéziós politikai alapok biztosítanak pénzügyi támogatást.

(26) A méltányos zöld és digitális átállásra vonatkozó közös prioritást illetően, amely magában foglalja az (EU) 2021/1119 rendeletben meghatározott éghajlat-politikai célkitűzéseket is, a terv nemzeti és uniós forrásokból finanszírozott reformokat és beruházásokat tartalmaz. A tervben felvázolt zöld átállási intézkedések többsége Ciprus nemzeti energia- és klímatervébe is beépül. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás megerősítésével kapcsolatos 2024. évi országspecifikus ajánlás fényében a terv tartalmaz egy olyan reformot, amely felülvizsgálja és aktualizálja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó ciprusi nemzeti stratégiát. A megújuló energia bevezetésének felgyorsításával, valamint az energetikai infrastruktúra és hálózatok javításával kapcsolatos 2023. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében a terv magában foglalja a villamosenergia-hálózat digitalizálását a megújuló energiaforrások további elterjedésének fokozása érdekében (kohéziós szakpolitikai alapok), valamint a „Nagy-tengeri összekötő vezetéket” (amely a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szerepel). Az energiahatékonysággal kapcsolatos 2023. évi országspecifikus ajánlás figyelembevétele érdekében a terv magában foglalja az iskolák energiahatékonyságának javítását célzó beruházásokat (kohéziós politikai alapok), valamint a megújuló energiaforrások és az egyéni energiahatékonysági intézkedések előmozdítását a lakásokban (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben). A fenntartható közlekedésre való átállással kapcsolatos 2023. évi országspecifikus ajánlás figyelembevétele érdekében a terv magában foglalja az elektromos járművek beszerzésének támogatását (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), valamint a fenntartható városi mobilitási tervekkel kapcsolatos infrastrukturális projekteket (amelyek szintén szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és a kohéziós alapokhoz kapcsolódnak). A víz- és hulladékgazdálkodás javításával kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlások teljesítése érdekében a terv magában foglalja a települési hulladék elkülönített gyűjtésének országos rendszerét (kohéziós politikai alapok) és a körforgásos gazdaságra vonatkozó nemzeti cselekvési tervet (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és a kohéziós politikai alapokhoz kapcsolódik). A digitális készségek fejlesztésének elősegítésével kapcsolatos 2019. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében a terv tartalmaz egy e-készségekre vonatkozó cselekvési tervet (amely a helyreállítási és

([10]) A Bizottság véleménye Ciprus költségvetésiterv-javaslatáról, 2024.11.26., C(2024)9050 final.

rezilienciaépítési tervben is szerepel). A közszféra digitalizálásával kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében a terv magában foglalja a közszolgáltatások digitalizálását (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és a kohéziós politikai alapokhoz kapcsolódik), valamint az elektronikus személyazonosság bevezetését. A kutatás és innováció javításával kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlásnak való megfelelés érdekében a terv magában foglalja a Ciprusi Tőkealap működtetését (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), ami növeli az alternatív finanszírozási források rendelkezésre állását, különösen az innovatív vállalkozások és az induló vállalkozások számára.

(27) A társadalmi és gazdasági rezilienciára vonatkozó közös prioritást illetően, amely magában foglalja a szociális jogok európai pillérét is, a terv nemzeti és uniós forrásokból finanszírozott reformokat és beruházásokat tartalmaz. Az állami tulajdonú szervezetek irányításának a nemzetközi normákkal összhangban történő javításával kapcsolatos 2024. évi országspecifikus ajánlásnak való megfelelés érdekében a terv egy négy cselekvési pillért meghatározó cselekvési tervet tartalmaz. Az üzleti környezet és a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés javításával kapcsolatos 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások teljesítése érdekében a terv magában foglalja a stratégiai fejlesztési projektekre vonatkozó eljárások egyszerűsítését (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), egy nemzeti fejlesztési ügynökség létrehozását (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), valamint a ciprusi tőkealap működtetését (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben). Az adórendszer eredményességének, hatékonyságának és méltányosságának növelésével kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlásnak való megfelelés érdekében a terv az agresszív adótervezéshez kapcsolódóan tartalmaz reformokat (amelyek szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben). A kiforrott közberuházási projektek előreütemezésével kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében a terv a fenntartható városi mobilitásra, a szennyvíztisztító telepek felújítására, valamint az intelligens fogyasztásmérési infrastruktúra telepítésére és működtetésére irányuló infrastrukturális projekteket tartalmaz (amelyek szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben). Az oktatás, a szakképzés és a felnőttkori tanulás megerősítésével kapcsolatos 2024. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében a terv magában foglalja az oktatási munka és az oktatók értékelésének új rendszerét (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), a középfokú műszaki és általános oktatás tantervének reformját (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), a műszaki szakképzés fejlesztési intézkedéseit (kohéziós politikai alapok), az állami foglalkoztatási szolgálat szolgáltatásainak digitalizálását és hatékonyságának javítását (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), a 2021–2027-ig tartó időszakra szóló, az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó ciprusi stratégia végrehajtását és az egyéni tanulási számlák kidolgozását (kohéziós politikai alapok). A rugalmas munkafeltételek előmozdításával kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlások teljesítése érdekében a terv különböző programokat is magában foglal (kohéziós politikai alapok). A megfizethető gyermekkori nevelés és gondozás, a megfelelő jövedelempótlás és a szociális védelemhez való hozzáférés mindenki számára történő biztosításával kapcsolatos 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások teljesítése érdekében a terv olyan intézkedéseket tartalmaz, mint az iskola előtti nevelés reformja, az iskolai és társadalmi befogadást célzó intézkedések (DRA.S.E.+), valamint otthoni struktúrák létrehozása gyermekek, viselkedési zavarokkal küzdő serdülők, fogyatékossággal élő személyek és tartós ápolásra-gondozásra szoruló személyek számára (amelyek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szerepelnek és a kohéziós politikai alapokhoz is kapcsolódnak), valamint a garantált minimumjövedelem (kohéziós politikai alapok). Az egészségügyi rendszer rezilienciájának és kapacitásának fokozásához kapcsolódó 2020. évi országspecifikus ajánlás végrehajtása érdekében a terv kórházak bővítésére, korszerűsítésére vagy építésére irányuló beruházásokat tartalmaz (amelyek szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben).

(28) Ami az energiabiztonság közös prioritását illeti, a terv intézkedéseket tartalmaz a hálózat és a tárolás korszerűsítésére és bővítésére a megújuló energiaforrások egyre nagyobb arányban történő befogadása, a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése, valamint az energiahatékonysági intézkedések kiterjesztése és felgyorsítása érdekében. Az energiahálózatok szomszédos országokkal való összekapcsolása érdekében a terv magában foglalja a „Nagy-tengeri összekötő vezetéket”, egy olyan energiainfrastruktúra-projektet, amelynek célja Ciprus és Görögország, valamint egy későbbi szakaszban Izrael villamosenergia-hálózatának összekapcsolása.

(29) A védelmi képességekre vonatkozó közös prioritást illetően a terv semmilyen intézkedést nem tartalmaz.

(30) A terv áttekintést nyújt az EU közös prioritásaihoz kapcsolódó ciprusi közberuházási szükségletekről. Ami a méltányos zöld és digitális átállás közös prioritását, többek között az (EU) 2021/1119 rendeletben meghatározott éghajlat-politikai célkitűzéseket illeti, a terv a ciprusi nemzeti energia- és klímatervben meghatározottak szerint 21,6 milliárd EUR összegű állami és magánberuházási szükségletet tartalmaz az új kibocsátáscsökkentési célok elérése, a közkórházak energiahatékonysággal kapcsolatos korszerűsítése és egy új e-közbeszerzési rendszer bevezetése érdekében. Ami a társadalmi és gazdasági reziliencia közös prioritását illeti, a terv tartalmazza az egészségügyi rendszer javításához szükséges beruházási szükségleteket, például az elektronikus adatállományok egységes adatbankjának a nemzeti e-egészségügyi hatóság általi kialakítását. Ami a védelmi képességek közös prioritását illeti, a terv tartalmazza a meglévő infrastrukturális egységek bővítéséhez és korszerűsítéséhez, a közös európai kutatás-fejlesztési projektek társfinanszírozásához, valamint a védelem területén zajló nemzeti kutatás-fejlesztési projektek finanszírozásához szükséges beruházási szükségleteket.

A Bizottság következtetése az értékelés alapján

Összességében a Bizottság úgy véli, hogy Ciprus terve eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek.

A TANÁCS ÁLTALÁNOS KÖVETKEZTETÉSE

(31) A Tanács üdvözli Ciprus középtávú költségvetési-strukturális tervét, és úgy véli, hogy annak teljes körű végrehajtása elősegítené a rendezett államháztartás biztosítását, az államadósság fenntarthatóságának támogatását, valamint a fenntartható és inkluzív növekedést.

(32) A Tanács tudomásul veszi a tervnek a Bizottság általi értékelését. Mindazonáltal a Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a jövőbeli tervek értékelését egy, a tanácsi ajánlásokra vonatkozó bizottsági ajánlásoktól elkülönülő dokumentumban nyújtsa be.

(33) A Tanács tudomásul veszi a Bizottságnak a nettó kiadási pályára vonatkozó értékelését és a tervben szereplő főbb makrogazdasági feltételezéseket, többek között a Bizottság előzetes iránymutatásával összefüggésben, valamint a terv szerinti nettó kiadási pályának a költségvetési hiányra és az államadósságra gyakorolt hatásait. A Tanács tudomásul veszi a Bizottság azon értékelését, amely szerint a makrogazdasági és költségvetési feltételezések, bár helyenként – többek között az aktualizált makrogazdasági és költségvetési adatok figyelembevétele céljából – eltérnek a Bizottság feltételezéseitől, összességében kellően indokoltak és megalapozott gazdasági érveken alapulnak. A Tanács tudomásul veszi a terv átfogó költségvetési stratégiáját és a kilátásokkal kapcsolatos kockázatokat, amelyek befolyásolhatják a makrogazdasági forgatókönyvnek és az alapul szolgáló feltételezéseknek a realizálódását, valamint a terv szerinti nettó kiadási pálya megvalósulását. A Tanács megállapítja továbbá, hogy a geopolitikai kockázatok nyomást gyakorolhatnak a védelmi kiadásokra.

(34) A Tanács elvárja, hogy Ciprus készen álljon arra, hogy nettó kiadási pályája megvalósításának biztosítása érdekében szükség szerint kiigazítsa költségvetési stratégiáját. A Tanács úgy határoz, hogy szorosan nyomon fogja követni a gazdasági és költségvetési fejleményeket, beleértve a terv szerinti forgatókönyv alapjául szolgáló fejleményeket is.

(35) A Tanács úgy véli, hogy a költségvetési felügyelet következő fordulója előtt kellő időben további megbeszélésekre van szükség annak érdekében, hogy közös megegyezés szülessen a kumulált nettó kiadásnövekedési rátáknak az éves felügyeletre gyakorolt hatásairól.

(36) A Tanács tudomásul veszi a Bizottság által nyújtott azon tájékoztatást, amelyben a Bizottság ismerteti az európai szemeszter keretében azonosított főbb kihívásokra való reagálást célzó reformokat és az említett kihívásokra való reagálást célzó beruházásokkal kapcsolatos szükségleteket és szándékokat, és hangsúlyozza, hogy biztosítani kell e reformok és beruházások megvalósítását. A Tanács a Bizottság által benyújtott jelentések alapján értékelni fogja ezeket a reformokat és beruházásokat, és az európai szemeszter keretében nyomon fogja követni azok végrehajtását.

(37) A Tanács várakozással tekint az elért eredményekről szóló, Ciprus által benyújtandó éves jelentések elé, amelyeknek tájékoztatást kell tartalmazniuk különösen a Tanács által meghatározott nettó kiadási pálya megvalósítása, valamint a szélesebb körű reformoknak és beruházásoknak az európai szemeszter keretében történő végrehajtása terén elért haladásról.

(38) Helyénvaló, hogy a Tanács az (EU) 2024/1263 rendelet 17. cikkével összhangban a tervben foglalt nettó kiadási pályát javasolja a Ciprusnak címzett ajánlásában,

AJÁNLJA, hogy Ciprus:

1. Biztosítsa, hogy a nettó kiadások növekedése ne haladja meg az ezen ajánlás I. mellékletében meghatározott felső határokat.

Kelt Brüsszelben, 2025. január 21-én.

a Tanács részéről

az elnök

A. DOMAŃSKI

I. MELLÉKLET

A nettó kiadások maximális növekedési rátája
(éves és kumulált növekedési ráták nominális értéken)

Ciprus

Év		2025	2026	2027	2028
Növekedési ráta (%)	Éves	6,0	5,0	5,4	4,3
	Kumulált (*)	8,9	14,3	20,5	25,7

(*) A kumulált növekedési ráták a 2023-as bázisév alapján kerültek kiszámításra. A kumulált növekedési rátákat az utólagos megfelelésnek a kontrollszámlán történő éves nyomon követése során használják.